

Yayın Kurulu'ndan...

Karadeniz Araştırmaları dergisi olarak ilk cildi tamamlamanın büyük heyecan ve sevinci içindeyiz. Türkiye'nin bölgesel uzmanlık dergilerine ihtiyacı olduğuna ve bu dergilerin her halükarda çıkabileceğine dair inancımız, okuyucularımızın desteğiyle birlikte, bu konudaki en büyük teşvikçimiz olmuştur. Başka bir övünç noktamız ise üç ayda bir çıkan dergimizin daima vaktinde, her mevsimin ilk ayının başlarında çıkarak, içerik konusundaki ciddiyetini yayın zamanında da sergilemiş olmasıdır. Bunu okuyucularımıza karşı bir borç telakki ediyoruz.

Önceki sayımızın sunuşunda, güz mevsimine bilinemezliklerle dolu olarak girdiğimizi söylemiştik. Bu bilinemezliklerin -şimdilik- endişe verici gelişmelere dönüşmemesi sevindirici olmuştur. Bölge olarak kış mevsimine de ilginç ve düşündürücü gelişmelerle giriyoruz. Rusya'nın gelecekte dahi yapılamayacağını öne sürerek açıkladığı yeni atom bombası gündeme gerçek bir bomba olarak düştü. Putin'in bunun akabinde dillendirdiği terörle mücadele söylemi iyi irdelenmelidir. Bu ülkeye muhtemel terör hemen yakın çevresinden ve bizzat içinden geldiği için, ayrıca da atom bombasıyla terör mücadelesi sürdürülemeyeceğinden, konuyu küresel temelde düşünmemiz gerekir.

ABD'nin ele geçirdiği tek muazzam güç olmak konumunu başarılı şekilde kullanamadığı, en yakın müttefikleri başta olmak üzere, insanlığı sürekli kendisinden uzaklaştırdığı açıktır. Kendisinden beklenen ve alkışlanan evrensel kabul gören değerlerin küreselleştirilmesi çalışmaları yerine, sadece kendi çıkarlarını gözetmesi ve bunda şiddeti artık neredeyse tek vasıta olarak görmesi bunun en önemli sebebidir. Bu tutum bir tarafa, yapısal olarak küresel Amerikan egemenliğinin çok fazla sürmeyeceği açıktır. Başta Rusya olarak, güçlü devletlerin bu yönde siyasetler geliştirdikleri de. Dünya yeniden çok kutupluluğa giderken, yeni kutuplaşmalar endişe verici olabilir. Zira, yeni uluslararası düzenlere geçişe daima kargaşa ortamı eşlik etmiştir.

Rusya Devlet Başkanı Vladimir Putin, Kuzey Osetya'daki büyük terör olayı sebebiyle ertelediği Ankara ziyaretini, üç ay sonra gerçekleştirmeye karar verdi. Bu ziyaretten olumlu sonuçlar çıkmasını diliyoruz. 'Avrupa'ya en yakın eski sosyalist ülke Ukrayna'daki seçimlerin bir boyutu hâlâ demokratikleşmenin ve özellikle açık seçimlerin tartışılması ise, bir

diğeri de bu büyük ülkenin doğu ve batı tercihlerinden hangisinin ağır basacağının uluslararası alandaki muhtemel etkisi ve anlamıdır.

Bu sayımızda yine dopdolu olarak karşınıza çıkıyoruz. Tarihte Karadeniz'in kuzey ve güneyi arasındaki ilişkilerin önemli bir dönemi olan Altın Orda – Bizans ilişkileri, bu alandaki genç ve yetkin bir tarihçimiz tarafından olan Sayın İlyas Kamalov inceleniyor. Sayın Erdoğan Altınkaynak, günümüzde Karadeniz'in kuzeyinde, bilhassa Ukrayna'da yaşayan Türk asıllı veya Türkçe konuşan topluluklarla ilgili zengin birikimi ile bu sayımıza da katkıda bulundu. Bu bölgenin en önemli Türk topluluğu olan Kırım Tatarlarının aslında önceden tasarlanmış olan sürgününe başlıca bahaneyi teşkil eden Almanlarla işbirliği suçlaması, bu konunun uzmanı tarihçimiz Sayın Kemal Özcan tarafından incelendi. İranlı Türk araştırmacı Sayın Tohid Melikzade, ülkemizde iyi incelenmemiş bir konuyu tartışıyor ve ilk Türk cumhuriyeti olan Azerbaycan Cumhuriyeti'nin (1918-1920) kuruluşuna İran'ın verdiği tepkileri inceliyor.

Ülkemizde Karadeniz kelimesi doğrudan ve neredeyse sadece Dođu Karadeniz bölgesini akla getirmektedir. Biz de, önceki sayımızda olduğu gibi bu sayıda da bölgenin kültür ve tarihiyle ilgili araştırmaları yayınlamayayı sürdürüyoruz. Sayın Hüseyin Albayrak tarafından hazırlanan, Trabzon'da kurulan Anadolu'daki ilk matbaa ve ardından gelen gazete ve salnameler konulu yazı, özellikle matbuat tarihine ilgi duyanlar için önemli bilgiler içermektedir. Karadeniz uzmanı önemli bilginlerimizden Sayın Necati Demir'in kaleme aldığı kemeñçe yazısı da bölgenin bu önemli kültür simgesini kelimelere dökmektedir.

Bu sayımızın uluslararası ilişkiler bölümünde Sayın Emre Saral tarafından hazırlanmış, ülkemizde Voyvodina konusundaki ilk derli toplu çalışma olan makalenin ikinci kısmını yayınlıyoruz. Sırbistan'la ilgili bir başka bölgesel sorun olan Karadađ ise Sayın Osman Karatay'ın kaleminden aktarılıyor ve 1999 yılı sonu, 2000 yılı başında yaşanan köklü değişliklerin bu soruna etkileri tartışılıyor. Hiçbir sayımızda aksatmadığımız Güney Kafkas incelemelerine bu sayıda da bölgeye yönelik Avrupa açılımları ve açıları, daha doğrusu bölgenin Avrupalılaşması konusu ile, Sayın Mustafa Şahin'in kaleminden devam ediyoruz.

Dergimizin bu sayısından itibaren künyemizde ufak bazı değişiklikler yaptık. Karadeniz Araştırmaları'nı çıkartmaya karar veren kadro, her geçen gün genişleyerek yoluna devam etmektedir. Yurtta sulh, cihanda sulh temennimizi tekrar ile, saygılar sunuyoruz.